

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/373/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514202936
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8514202936.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Zlady Simkovej a JUDr. Gabriely Világiovej v právnej veci žalobkyne: Ing. I. S., nar. X.X.XXXX, trvale bytom G. XX, XXX XX D. W., toho času bytom 1. mája XXXX/X, XXX XX W. I., právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 4C/91/2014-86 zo dňa 03.09.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni trovy odvolacieho konania vo výške 95,71 eur na účet JUDr. Igora Šafranka, advokáta, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu vo výške 1.568,84 eur, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy konania vo výške 442,80 eur pozostávajúce z trov právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu žalobkyne JUDr. Igora Šafranka, advokáta, Sovietskych hrdinov 163/66, Svidník, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 2 písm. i), j), k) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 2, § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

V odôvodnení uviedol cit: „Žalobkyňa sa prostredníctvom žaloby podanej na tunajšom súde dňa 26.5.2014 domáha od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1.568,84 eur, predstavujúcu rozdiel medzi úverom poskytnutým žalovaným žalobkyni vo výške 1.000,- eur a sumou žalobkyňou celkovo uhradenou žalovanému vo výške 2.568,84 eur dôvodiac, že zmluva na základe ktorej jej bol úver žalovaným poskytnutý, je zmluvou o spotrebiteľom úvere, ktorý je bezúročný, bez poplatkov a zmluva, ako taká, je absolútne nepltná, pretože obsahuje neprijateľné podmienky (rozhodcovskú doložku, dohodu o uplatňovaní Obch. zákonníka, dohodu o vyplňovaní zmenky a administratívny poplatok). V žalobe predostrela prehľad rozhodovacej činnosti súdov v rámci EÚ vzťahujúcu sa na uvedenú vec, ktorá je už „notóriou“.

Súd zastáva názor, že pre vyhovenie žaloby v prejednávanom prípade postačuje nasledovné:

- medzi účastníkmi konania bola dňa 19.9.2012 (čl.19) uzatvorená zmluva o úvere (ďalej iba „zmluva“), ktorú je potrebné bez akýchkoľvek pochybností považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa

§ 2 písm. d/ zákona č. 129/2010Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej iba „zákon“), pretože (i) žalobkyňa pri jej uzatváraní nekonala a v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania - to vyplýva zo zmluvy, teda má postavenie spotrebiteľky - § 2 písm. a/ zákona, (ii) žalovaný jej poskytol úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti - to vyplýva z výpisu z OR žalovaného a zo zmluvy, teda má postavenie veriteľa - § 2 písm. b/ zákona, a na posudzovaný vzťah medzi účastníkmi konania je s poukazom na § 52 ods. 2 Obč. zákonníka účinného v čase uzatvorenia zmluvy potrebné aplikovať ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, čím je vyvrátené tvrdenie žalovaného o potrebe aplikácie Obch. zákonníka.

-zmluva neobsahuje podstatné náležitosti v zmysle § 9 ods. 2 písm. i/,j/,k/ zákona: (i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny - bez akéhokoľvek uvedenia, (ii) ročnú percentuálnu mieru nákladov - bez akéhokoľvek uvedenia, (iii) konkrétnu výšku a termíny jednotlivých splátok v členení na splátky istiny, úrokov a iných poplatkov - uvedená je len výška celkovej splátky 156,- eur, počet splátok 12, počnúc dňom 26.10.2012, dátum prvej splátky nie je uvedený, taktiež nie sú uvedené termíny splatnosti splátok.

-z dôvodu absencie vyššie popísaných obligatórnych náležitostí zmluvy, je tak potom úver poskytnutý žalovaným žalobkyni s poukazom na § 11 zákona bezúročný a bez poplatkov.

Žalobkyni bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 1.000,- eur, pričom tá preukázateľne žalovanému zaplatila sumu 2.568,84 eur. Žalobkyňa teda uhradila nad sumu istiny úveru 1.000,- eur sumu 1.568,84 eur. Vzhľadom na skutočnosť, že úver je bezúročný a bez poplatkov, žalobkyňa mala vrátiť žalovanému iba istinu úveru. Ak teda žalobkyňa uhradila žalovanému nad poskytnutú istinu úveru sumu 1.568,84 eur, žalovaný získal na úkor žalobkyne bezdôvodné obohatenie práve v takejto výške podľa ustanovenia § 451 ods. 2 Obč. zákonníka, ako plnenie bez právneho dôvodu. Súd preto uložil žalovanému povinnosť žalobkyni zaplatiť sumu 1.568,84 eur z titulu bezdôvodného obohatenia.

Pokiaľ ide o ostatné argumenty žalobkyne v žalobe a v podaní jej právneho zástupcu uvedené, súd sa v tomto smere s nimi stotožňuje a na nich odkazuje, pretože ide o všeobecne známu rozhodovaciu prax súdov („notórii“) vo vzťahu k „nebankovým inštitúciám“, o ktorej má bezpochyby vedomosť aj žalovaný, ako subjekt dlhoročne sa pohybujúci práve v tejto sfére, a ktorých prevzatie vytvára spoľahlivý podklad pre záver súdu o potrebe vyhovieť žalobe v tejto veci.

O trovách konania súd rozhodol podľa §§ 151 ods. 1 a 142 ods. 1 OSP.“

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný.

Namietal, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku tým, že súd prvého stupňa rozsudok nedostatočne odôvodnil. Poukázal na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR a uviedol, že nedostatok odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie. Zmluva obsahuje všetky náležitosti zmluvy o úvere tak, ako sú uvedené v Obchodnom zákonníku, v zmysle ktorého bola uzavretá. Slovenská právna úprava v oblasti spotrebiteľských úverov účtovaniu poplatku výslovne nebráni. Zákon o spotrebiteľských úveroch výslovne spomína niektoré poplatky. Aj Obchodný zákonník umožňuje vyberanie iných platieb ako len splátok úveru a úroku. Žalobkyňou tvrdenú neprijateľnosť poplatku nie je možné vyvodiť ani zo samotného zákona o spotrebiteľských úveroch. Z ust. § 9 ods. 10 tohto zákona a contrario vyplýva, že poplatok za vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere je prípustný. Výška úrokov nie je podstatnou náležitosťou zmluvy o úvere, tou je len záväzok dlžníka popri istine zaplatiť úroky. V tejto súvislosti poukázal na názory prezentované v odbornej literatúre. V čase uzavretia zmluvy neexistoval a nebol účinným žiaden všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov. Možno teda vychádzať len z ustanovenia § 53 ods. 6 OZ. Pokiaľ sa žalobkyňa dovoľáva údajov bánk, koná tak v priamom rozpore s daným ustanovením, podľa ktorého je ako merítko považovaná odplata obvykle požadovaná na finančnom trhu, t.j. nielen bankami. U nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úroku odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami. Žalovaný zároveň nesúhlasí s priznanou náhradou trov konania, keďže má za

to, že rozhodnutie bolo vydané predčasne a nesprávne. Nestotožňuje sa najmä s priznanou náhradou za stratu času vo výške 83,88 Eur, nakoľko priznať náhradu času možno právnenému zástupcovi, ktorý sa na pojednávaní zúčastní, nie v prípade, ak sa ho zúčastní právny koncipient. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne, alternatívne, aby rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že súd prvého stupňa odôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol prehľadne a zaoberal sa všetkými rozhodnými skutočnosťami. Názor žalovaného úplne opomína fakt, že existuje osobitný predpis o spotrebiteľských úveroch, ktorý kladie presné a nespochybniteľné nároky na dodávateľa pri koncipovaní zmluvy. Predmetná spotrebiteľská zmluva okrem neprijateľného administratívneho poplatku je úžerná a neobsahuje náležitosti vyžadované zákonom č. 129/2010 Z.z., a to RPMN, Priemernú RPMN, rozčlenenie mesačných splátok, a preto je bezúčinná a bez poplatkov. Poukázala na ust. § 53 ods. 1 OZ a rozsudok Súdneho dvora EÚ C-26/13, C 143/13..Poplatok používaný žalovaným je vedľajším predmetom zmluvy, žalovaný neposkytol reálne plnenie za tento poplatok, a preto je podľa § 53 ods. 1 OZ neprijateľný. Navyiac predmet poplatku je neurčitý. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu ako aj na jeho internetovej stránke a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Odvolací súd konštatuje, že vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodенý správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Je nepochybné, že zmluva o úvere uzatvorená medzi účastníkmi dňa 19.09.2012 je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.), nakoľko žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobkyňa je spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Odvolací súd v zhode so súdom prvého stupňa konštatuje, že na predmetnú zmluvu sa zároveň vzťahuje zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ). Zmluvným dojednaním nie je možné vylúčiť pôsobnosť zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Výnimku netvorí ani zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch má vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu lex specialis, a preto má prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka.

Podľa § 9 ods. 2 písm. i) ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru.

Podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

Podľa § 11 ods. 1 ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak
a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,
b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 451 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Zmyslom zákonnej úpravy o spotrebiteľských úveroch je ochrana záujmov spotrebiteľa. Účelom uvádzania zákonom stanovených náležitostí v zmluve o spotrebiteľskom úvere je zabezpečiť spotrebiteľovi dostatočné množstvo informácií o podmienkach úveru, nákladoch a záväzkoch, ktoré z neho vyplývajú.

Jednou z obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere je v zmysle § 9 ods. 2 písm. i) ZoSÚ úroková sadzba. Predmetná zmluva však tento údaj neobsahuje. V zmluve rovnako nie je uvedená výška RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ). V zmluve sa síce nachádza kolónka označená ako RPMN, táto je však prázdna, absentuje v nej akýkoľvek číselný údaj.

Ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ uvádza, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Z uvedeného je zrejmé, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzavretia zmluvy žalobcu a žalovaného bola aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom slová, výška, počet a termíny splátok sa viaže ku každej z tam uvedených zložiek spotrebiteľského úveru, teda tak k istine, ako aj k úrokom a iným poplatkom. Je teda jednoznačné, že v každej zmluve musí byť uvedená tak výška istiny, ako aj úrokov a iných poplatkov, taktiež aj ich počet a termíny splátok. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa o absencii tejto náležitosti v zmluve o úvere.

Neuvedenie týchto náležitostí v zmluve zákon o spotrebiteľských úveroch postihuje tým, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 ZoSÚ).

Za daného stavu odvolací súd konštatuje, že záver súdu prvého stupňa o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 písm. i), j) a k) ZoSÚ v spojení s § 11 ods. 1 ZoSÚ bol správny. Žalobkyňa tak bola na základe zmluvy povinná žalovanému vrátiť len sumu zodpovedajúcu istine, t.j. prostriedkom, ktoré jej boli žalovaným poskytnuté.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam týkajúcim sa poplatku a úrokov odvolací súd uvádza, že je bez významu vyjadrovať sa k skutočnosti a posudzovať, či zmluvné dojednania o poplatku a úrokoch sú súladné s platným právnym poriadkom, nakoľko tak, ako odvolací súd konštatoval vyššie, z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí zmluvy žalovaný voči žalobkyni nárok na ich zaplatenie za žiadnych okolností nemá.

Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplynulo, že žalobkyňa žalovanému uhradila sumu v celkovej výške 2568,84 Eur. Pokiaľ ide o sumu 1568,84 Eur, o ktorú plnenie žalobkyne prevyšuje istinu (1000 Eur), túto žalobkyňa žalovanému plnila bez právneho dôvodu, keďže žalovaný mal voči žalobkyni nárok len na vrátenie istiny. Na strane žalovaného tak vzniklo bezdôvodné obohatenie, ktoré je povinný žalobkyni vydať.

Pokiaľ ide o priznanie náhrady za stratu času v rámci náhrady trov konania, k tomuto odvolací súd uvádza, že vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb priznanie advokátskemu koncipientovi náhradu za stratu času nevyučuje. Občiansky súdny

poriadok totiž advokáta oprávňuje dať sa zastupovať iným advokátom ako ďalším zástupcom, prípadne advokátskym koncipientom, ktorého zamestnáva. Vzhľadom na skutočnosť, že pojednávania pred súdom prvého stupňa dňa 03.09.2015 sa zúčastnil koncipient advokáta - právneho zástupcu žalobkyne, bolo dôvodné priznať ako súčasť náhrady trov konania aj náhradu za stratu času v zmysle § 17 vyhl. č. 655/2004 Z.z..

Správnemu výroku vo veci samej tak zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnej žalobkyne boli priznané trovy odvolacieho konania vo výške 95,71 Eur pozostávajúce z odmeny právneho zástupcu žalobkyne za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 10.10.2015 vo výške 71,73 eur (§ 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z.z.), režijného paušálu za rok 2015 - 8,39 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.), zvýšené o 20 % DPH, t.j. 15,95 eur. Pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania nebolo dôvodné aplikovať § 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z., keďže v predmetnom konaní nejde o spojené veci, žalobkyňa sa žalobou domáhala jediného nároku, a to vydania bezdôvodného obohatenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.